

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.

PELDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:

DR SIMA ISTVÁN

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVEBEN

**SZERKESZTŐSEG
ÉS KIADÓHIVATAL:**

1. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

Postatakarékpénztári csekk számla: 52.668.

1942. újev napján

Írta: **BELICZEY MIKLÓS** Békés vármegye főispánja

A Gondviselés akaratából immár harmadizben kereshetem fel a gyulai vármegye házáról Békés vármegye közönségét a soraimmal ezen a helyen, az új esztendő fordulójára alkalmából. Békés vármegye minden lakosának, mindnyájunk közös testvéri sorsának a mélyes és felelősségteljes átérzése az első gondolatom 1942. újev napján, amelyik akkor köszöntött reánk, amikor a földkerekség kétezermillió lakosból ma már ezernyolcszázmillió ember egymással háborúban állva, különböző hadszíntereken él. Romokon épül fel az új világ és ma sajnos, még csak pusztaul, vér, szenvedés és nélkülözés jelzi szerzte az egész világon az újjászületendő életnek vajadását. Ami hazánknak — Isten kegyelméből, valamint áldott életű Kormányzó Urunk bölcs országlásából és kormányunk okos politikájából kifolyólag — mindezekből mindezt ideig csak az a lemondás, az a megfeszített munka és az a fegyelmzett összetartás jutott osztályrészül, amelyekben Békés vármegye népének minden társadalmi osztálya példás kötelességtudással jár elől, átérzve a nehéz idők testvéri sorsközösségében mindnyájunkra egyformán háruló rendkívüli felelősséget.

Békés vármegye közönségének jylképéhez, már eddig is megállapította, hogy az erdélyi és déli országrészeknek visszaszerzése — ez a történelmünk legégyesőbb napjaira emlékeztető országgyarapítás — csak a kormányzat előrelátó, sok bátorságot és diplomáciai művészetet igénylő kiállása folytán történhetett meg.

Megállapította azt is, hogy a kormányzat milyen gyors cselekvéssel és hozzáértéssel kapcsolta be a közigazgatásilag és gazdaságilag lerongyoltan visszatért országrészeket az anyaország egészséges vérkeringésébe.

Megállapíthatja a tisztánlátó ember a honvédelem fejlesztésének csodálatos arányait is, amelyikről tudunk kell, hogy még további nagy áldozatokat és felkötött munkát követel meg mindnyájunktól, mert hiszen nyilvánvaló, hogy nem elégedhetünk meg a hadseregünk jelenlegi felszerelésében való gyönyörködéssel és csodálkozással akkor, amikor még nem tudhatjuk, hogy a hősi szellemében hagyományosan dicsőséges honvédségünkre minő feladatok és megpróbáltatások várhatnak a jövőben.

Látnia kell nap mint nap és meg kell állapítania a helyes ítélletű és tisztánlátó embernek azt az eredményes és hősies küzdelmet is, amelyeket ebben a háborús világfelfordulásban az elemi csapások, talaj- és árvizek, rossz termés, külföldi és belföldi nyersanyaghiányok, bűnös spekulánsok és egyéb számtalan, nap mint nap felbukkanó, tornyosuló akadályok közepette is győzelmesen megvívunk.

És végül látnia kell a tárgyilagos és józan ítélletű közönségnek a kormányzat őszinte és világosan nemzeti, keresztény eszlemben vezetett belpolitikáját, valamint azt az erőteljes gazdasági megfeszítésekkel alátámasztott nagyarányú és igazán építő szociális reformpolitikát, amellyel kapcsolatosan úgy vélem, hogy nem lehet érdektelen Békés vármegye közönsége előtt, éppen a mi vármegyénkre vonatkozó néhány számszerű adatnak a megismerése.

A vármegyének hosszú idők óta egyik hön öhajított nagyjelentőségű vagyó, a békési kikötő több száz ezer pengőt jelentő munkálatok után az elmúlt esztendőben megépült és ennek partján erdőövezetint is folyamatban a hatalmas, modern gabonatrárházak a felépítése. Az 1939. IV. tc. alapján eljárás alá vont földbirtokrendezéssel kapcsolatosan

15 községünkben az eljárás már betéjeztet nyert, aminek kapcsán a korábban 187 birtokos tulajdonát képező tízezer ezer katasztrális hold juttatott mintegy 1.100 sokgyermekes kisbirtokos családnak.

A házhelyügyek rendezésével kapcsolatos eljárások is gyors ütemben folynak és csak az előjárásoknak túlszűföli munkája az oka annak, hogy ezen a téren nagyobb arányú eredményeket majd csak az elkövetkező esztendőben fogunk tudni felmutatni.

A földművelésügyi kormányzat az elmúlt esztendő folyamán 4 100 q zabvetőmagot, 5 900 q tavaszi árpa vetőmagot, 2 504 q tengeri vetőmagot, 400 q tavaszi búzavetőmagot, 757 p kölesvetőmagot, 203 q muhar vetőmagot, 34 q napraforgó vetőmagot osztott ki a legjobban reászoruló kisgazdák részére igen kedvező feltételek mellett. Sajnos a nyár és a kora őszi időjárás sem volt kedvező, aminek következtében a károsult kisgazdatársadalom között az őszi búza vetőmag is minden eddigi arányt meghaladó mértékben biztosított olyképen, hogy 17 vagón minőségű búza osztott ki készpénzfizetés mellett, 24 vagón minőségű búzavetőmag kölcsön forrásból is osztott ki.

Az állattenyésztési akcióval tenyésztési is számos jelentős akcióval támogatta a kormányzat, aminek eredményeképpen a köztenyésztés érdekében a közszéke részére jutalek hitel és kamatmentes kölcsön formájában tétellett lehetővé 21 drb nagyértékű tenyészbikának, valamint 33 tenyészkanak a beszerzése. Az új állattenyésztési törvény a köztenyésztésre szolgáló apaállat beszerzéseket a vármegye hatáskörébe utalta és a vármegyei állattenyésztő alap terhére már eddig is 36 drb nagyértékű tenyészbika szereztetett be. Jelentősen kedvezményes fizetési feltételek mellett 80 drb tehén szereztetett be a vármegye különböző vidékein lakó kisgazdáink részére és ugyancsak jelentős kedvezményrel 200 drb tenyésztesre alkalmas üszöborjú is kiosztásra került. A sertés-tenyésztés és előmozdítása érdekében 126 drb tenyészkanca, míg a juhtenyésztés érdekében 40 drb fésűgyapjas tenyésztes osztatott ki rendkívüli olcsó áron. A baromfitenyésztés javítása céljából pedig 300 drb tenyészteskást juttatott kisembereknek, igen kedvezményes áron. Jelentős azon akció is, amelyik a vármegye tehetősebb gazdái részére 17 drb eredeti svájci fejű tehénnek a behozatalát tette lehetővé.

A kisgazdák elméleti tudásának gyarapítása érdekében a kormányzat 12 hathónapos baromfitenyésztési tanfolyamot és 5 háromhónapos téli gazdasági tanfolyamot juttatott vármegyénknek. Gyulán és Orosházán téli gazdasági iskolák állították fel az elmúlt esztendőben, evvel is kifejezésre juttatván azt, hogy milyen különös gondot fordított vármegyénk tanulni és haladni vágyó kisgazdáinak a támogatására. Több pész-torképró és zöldmezőtanfolyam is módosított és figyelemre méltó, hogy vármegyénkben 80 drb, egyenkint 150 q csöves tengeri befogadására alkalmas tengeri göré, valamint ugyancsak a 120 pengős hozzájárulással 10 drb kisgazda mintá trágymátelep építették. Az okszéri takarmányozás érdekében 30 drb takarmányvílló építése kezdődött meg, itt is köbméterenként 3 pengős állami hozzájárulással.

Figyelemreméltó kormányzatunknak az a különös megértése is, amivel a belvizek sújtotta kisgazdatársadalomnak a segítségére sietett olyképpen, hogy az igényével fel nem szánható víznyomott területeknek a megművelhetése céljából

21.000 P traktorral való szántási segélyt bocsátott a legjobban reászoruló kisemberek részére.

Rendkívüli gondot és kiadásokat jelentett az elmúlt esztendőben a bel- és árvizek következtében vízzel borított területeknek mentesítése. Az ezzel kapcsolatos munkálatok sajnos nem fejezódhattak be abban a gyors ütemben, mint ahogyan azok megkezdődtek, mert a szinte példátlanul csapadékos időjárás sokszor megoldhatatlan heizeteket teremtett. 1941. év tavaszán az olvadás beálltakor 48.000 katasztrális hold került vármegyénkben átmenetileg víz alá, amely területek május közepéig a 75 százaléka a vizektől teljesen mentesített. A kormány ezen munkáknak az elvégzésére vármegyénk ármentesítő társulatának mintegy 2.5 millió segélyt juttatott, mert a társulalok kivetéseikből még az árvédekezési és fenntartási munkákat is csak úgy tudták fedezni, hogy az államkölcsönök után fizetendő kamatfizetést beszüntették és így az államra ismét újabb körülbelül felmilio összegű teher hárult, csak a békés vármegyei társulatoknál. Az alábbi számitás vehet némi világosságot arra, hogy viszonylagosan milyen nagy az állam részéről juttatott támogatás: az elmúlt évben az államtól kapott és a társulati összes területekre elosztott államsegély több mint 4 P holdanként, evvel szemben a társulati járulékokból egy holdra átlag alig esik több 2 P-nél. A belvizrendezés kibővítésére a jövő esztendőben igényelt összeg holdanként 10 P körül mozog és megemlítem, hogy az elmúlt esztendő vízvezetéseivel kapcsolatosan egy-egy hold nagyságú terület mentesítési költsége 30-100 P-be került.

Minden időkben különös figyelemre tarthat számot vármegyénk alami és törvényhatósági kezelésben lévő útjainak a fenntartása, valamint az új utaknak az építése. Mindezekhez évenként átlagban 12.000 vagón kő szükséges, E nagymennyiségű kőanyagnak a leszállítása még normalis vasúti forgalom mellett is egy egész esztendővel vesz igénybe. Az elmúlt esztendőben beállott bizonyos korlátozások következtében az egész évi szükséglet 70 százalékanak a leszállítását sikerült biztosítani. Vármegyénk államépítészeti hivatala az elmúlt esztendőben 4 km betonutat, 3 km termésköves burkolt utat és 22 km makadám utat épített. Ezeket kívül 38 km tervszerű földmunkát létesített előre, amely földmunkákra a burkoltat a következő esztendőben fog megépülni. Talán nem érdektelen, ha megismeri Békés vármegye közönsége, hogy az útfenntartási munkáknak költségei 954.000 pengőbe, az új építési munkáknak költsége 1.543.000 pengőbe, az elkészült magasépítési munkáknak költsége pedig 750.000 P-be került, amely összegből kerekén 1.500.000 pengő jutott közvetlenül a békés vármegyei napzámosok, szakmunkások, fuvarosoknak és kisiparosoknak a kezeihez, jelentősen járulva hozzá a legszegényebb népréteg megélhetésének a biztosításához.

Békés vármegye törvényhatósága már régtől fogva mindig különös gondot és szeretettel igyekezett a vármegye közegészségügyi és egészségvédelmi kérdéseit szemelőtt tartani, a meglevőket tovább fejleszteni, a hiányzókat elindítani és evvel az igyekezetével bekapcsolódni kormányzatunknak ezen a vonalon is kifejtett nagy programjába. Az 1941. év kezdete nagyjelentőségű rendeleteknek az életbeléptetésével indult meg a közegészség és egészségvédelem szempontjából. Az évtizedek óta elismerésre méltó úttörő munkát végző Anya- és Csécszemővédelmi Szövetség beolvadt a Zöldkeresztes és evvel Békés vármegye területén 32 védőnői körzettel bővítve, intézményesen biztosítja a zöldkeresztes munka végzését. Különösen nagyjelentősége van éppen a mi alföldi vármegyénk lakosságának a jövője szempontjából a tüdő- és nemibetegségek elleni küzdelmet szabályozó rendelkezések, amelyik ugyancsak törvé-

nyes alapokra fektetve imperatíve rendelkezte el ezen néppuszító betegségek hathatós felkutatását és meggyógyítását. Az elmúlt év folyamán a vármegye törvényhatósága által fenntartott vandor tüdőbeteggondozó szolgálatait rendkívül nagy mértékben járult hozzá különösen keppen a tbc. elleni küzdelem eredményes megvívásához. Szeghalomban az elmúlt napokban épült meg egy 20 ágas tüdőbeteggondozó otthon, amelyhez Békés vármegye törvényhatósága 86.000 pengővel, a kormányzat pedig 95.000 pengővel járult hozzá. Ez az épület ezenkívül egy teljesen külön épületszárnyban elhelyezett szülőotthont és a modern kor követelményeinek megfelelő kullitásiú 40 ágas szegényházat is foglal magában. Békéscsaba városában a 888/1941. B. M. számú rendelet előírásai szerint tüdő- és nemibeteggondozó létesült, amelyhez a város 41.000 pengővel, a kormány pedig 22.000 pengővel járult hozzá. A szarvasi egészségügyi megépítéséhez Szarvas község 18 000 pengőt szavazott meg, törvényhatóságunk kb. 27.000 pengő értékkel járui ehhez hozzá, míg a kormányzat 55.000 pengővel fogja az intézmény megepítését biztosítani. Az Orosházának folyamatban lévő hasonló építkezéshez kb. 65.000 pengő állami hozzájárulás van biztosítva. Gyomara vonatkozóan 25.000 pengő államsegély van kiutalás alatt. A békési egészségháza az elmúlt év nyarán elkészült, amelynek 45.000 pengőt kitevő építkezési költségeihez mintegy 23.000 pengő államsegély nyert kiutalást a rórosi anyanyelvi közegészségügyi megépült egészségháza 11.000 pengő vármegyei hozzájárulásból, 3.000 pengő közegyei hitelből és 7.000 pengő államsegélyből sikerült teremteni. Veszprém községben a napközi otthont a vármegye törvényhatósága építette meg 14.000 pengőből, míg a bekésszentandrási napközi otthonos óvoda teljes egészében 21.000 pengőt meghaladó állami hozzájárulásból épült fel. Mezöberény községben a már vállalatba kiadott egészségháza építési költségeiből mintegy 30.000 pengőt Mezöberény község vállalt magára, míg a hiányzó kb. 6.000 pengőt ugyancsak a kormány hozzájárulása fogja biztosítani. A Nagyszénas községben épített napközi otthonos óvodát 14.000 P költséggel a vármegye törvényhatósága eszközölte és az úgynevezett szőlőközömben befejezett napközi otthonos óvodát 10.000 pengő államsegély kiutalásával Orosháza községe építette fel.

Figyelemreméltó a zöldkeresztes tejjakció, amelyet 112.000 pengővel, anyatejjakció, amelyet 5.000 pengővel, zöldkeresztes étkezési akció, amelyet 118.000 pengővel, zöldkeresztes cukorakció, amelyet 50.000 pengővel, zöldkeresztes főzőtanfolyam, amelyet 1.400 pengővel, szappanakció, amelyet 7.800 pengővel és a nyári napközöthonos gondozás, amelyet 4.800 pengővel támogatott az elmúlt esztendőben Békés vármegyében a kormányzat.

Meg kell emlékezni az országos Nép- és Családvédelmi Alapról, amelyet az 1940. évi XXIII. tc. hívott életre. A megoldásra váró súlyos magyar problémák közül a kormányzat a legfontosabbak és legsürgősebbek közé sorolta az általános szociális színvonalnak a fel-emelését, ezen törvény által és azon irányelvek alapján, hogy nem könyöradományoknak nyújtásával, nem tünetiileg akarja kezelni a nyomor ütötte sebeket, hanem olyan visszatérítendő juttatásokkal kívánja támogatni elsősorban is az arra legjobban reászoruló érdemes és sokgyermekes családokat, amelyeknek segítségével a becsületesen dolgozni kívánó nincstelen proletárokból önálló egzisztenciák, tehát végeredményében a közterhek viselésében is résztvevő polgárok lesznek. A békés vármegyei Közjóléti Szövetkezet részére az elmúlt év októberről végéig forgatóke ellátmány címén 902.000 pengőt folyósított a kormányzat. Ezen összeggel a Szövetkezet 3.250.000 pengő

forgalmat bonyolított le a mai napig. A szövetkezeti munka legfontosabb irányelve volt a reászoruló és arra érdemes sokgyermekes családoknak megélhetését természetben való juttatásokkal fokozatosan magasabb színűvé tenni. A vármegyei szövetkezetnek ezirányú munkásságát az alábbi számadatok szemléltetik. Támogatásra kiadott különböző családoknak 200 drb tehén, 75 drb ló, 70 drb tenyészkecske, 160 drb szülő, 250 drb fejősekecske, 1.000 drb liba és 40 család méh kaptárral és teljes méhészeti felszereléssel. Tíz család 15—20 katasztális hold kishaszonbérletet kapott teljes élő és holt felszereléssel, vetőmaggal. Öt esetben iparosokat támogatott a szövetkezet műhelyberendezés stb-vel. Három ízben a család alapítás megkönnyítésére kelengyét juttatott a szövetkezet. A háziipar kifejlésére szövöszékeket és nyersanyagot szerzett be és háziipari üzemek részére forgótőkét biztosított, ezúton mintegy 50 családnak juttatván állandó keresőt lehetőséget. A körösladányi szövözet részére ingatlan vásároltatott és hosszú a sora a juttatásoknak addig a 20.000 P kéréssel létesített libatömési akcióig, amelyek 150.000 pengő forgalmat és 50 családnak tisztességes megélhetését biztosította. Az elmúlt évben 50 családi munkaház építését kezdte meg a szövetkezet, többmint 500.000 pengős előiránnyal és csak a kedvezően időjárás, valamint az anyagbeszerzési nehézségek akadályozták meg ezekben 1941. évben való befejezését. Minden ház 600 négyzetméteres telken épült fel, hogy a család vetemény- és főzelék-üzemeltetése biztosítsa legyen. A következő évek folyamán ugyanilyen arányú építkezések biztosítsa van és ebben a támogatási körben kaptak segítséget azok a családok is, akiknek házait az ár- és belvizek rongálták meg. Haszabokoa folytathatnám a szövetkezet által eredményesen megindított akciókat a sorozatát, amelyeknek jelentőségét igazi nagyságában csak az elkövetkezendő esztendőök fogják majd bebizonyítani. Ez a munka a jövőben csak fokozódni fog és pedig nemcsak a kormányzat, hanem a támogatottak részéről törlesztés címén visszafizetésű összegek által is. Visszafizetés címén már az elmúlt évben is 200.000 pengő folyt be a szövetkezet pénztárába, ami azt bizonyítja, hogy a támogatásban részesültek becsülettel állják vállalt kötelezettségeiket és erkölcsi tekintetben is egy értékes rétegnek a talpraállást biztosította a szövetkezet eddigi munkájával.

Megemlítem még kerek számban azt az egymillió pengőt, amelyet azok kaptak Békés vármegyében, akiknek a házaikat az ár- és belvizek rongálták meg. Ebből 450.000 pengő segély címén és 550.000 pengő kölcsönképpen használtattatott fel 230 háznak az újraráépítéséhez és 1.270 háznak az alálazásához.

A fentiekben felsorolt néhány adathoz magyarulalképpen csak azt fűzöm hozzá, hogy mindezeket nem a kormányzat, vagy egyeseknek a dicsőítésére írtam le, hanem egyrészt azért, hogy az adózó közönség ilyen kiragadott kicsiny részletekben is láthassa, hogy fillereit kizárólag az állam részére, tehát végeredményben az ő saját érdekében használják fel, másrészt pedig azért, mert tapasztalatból tudom, hogy az elvégzett munkát meg kell magyarázni, az eredményt közelebb kell hozni a közönséghez, mert a közönség általában csak azt szereti megállapítani, ami a közvetlen közelében van és kis helyi hibákkal könnyen megelégedhet. Az ilyen elvégzett munkák tényeinek meg a legkisebb részletekben való ismertetése is tulajdonképpen „kormányzati eszköz”, mert politikailag általában csak az létezik, aminek a létezéséről a közönségnek tudomása van. A tények, az elvégzett munkák és az eredmények nem ismerése, — sokszor egyik fő oka az elégedetlenségnek.

1942. újév napján állapítsuk meg végül még azt, hogy a mainál sorsdöntőbb időkét talán még soha nem élt át ez a nemzet és talán még soha magyar kormányzatnak a helyzete nehezebb, de egyben a politikája világosabb, őszintébb és mindenki számára áttekinthetőbb nem volt, mint ma. Hozzátehetjük ehhez még azt is, hogy évezredek viharos történelmünk folyamán még soha a magyar nép sorsának a jövőjét a saját kezében nem tartotta úgy, mint ma! Mert az elkövetkezendő új Európának a közönségében helyzetünk, sorsunk, jövőnk és boldogulásunk a függetlenségünkől és szabadságunktól, tehát eszményeinknek a szövetségeseinkkel együtt vívott fegyveres győzelmektől, a kártársunktól, az összefogásunktól, a munkánktól — tehát a mi erőnkől függ. Nem lehet kétséges, hogy az előttünk álló esztendő még sok lemondást, sőt talán nélkülözést is fog magával hozni. De amilyen határozottan tudom, hogy legyőzött ösztönzettel

és a termelő munka folytonosságának a fokozásával ezek a fogyatékoságok áthidalhatók lesznek, éppen olyan határozottan állítom, hogy sorainknak a megbontása, a széthúzó és bármely politikai viszály munkanélküliséghez, éhséghez, inséghez és olyan pusztuláshoz vezethet, amelynek elsősorban is a nemzet dolgozó milliói látnak keserű és talán soha helyre nem hozható kárát. Elválaszthatatlanul egybeforrott testvéri sorsközösségben élünk e vármegyében mindnyájan és nagy szüksége van a nemzetnek ma mindenkire, aki becsülettel dolgozik a maga munkahelyén. Ebben a közös munkában társadalmi osztályainknak egyikét sem szabad feláldoznunk a másikért, de minden társadalmi osztályt egyformán kell alárendelnünk azoknak a megszorításoknak, amelyeket a nemzet

közös üdve kényszerít ma reánk.

Békés vármegye közönségének hagyományos józansága, szorgalma és felelősségérzete, valamint nem utolsó sorban a vezetőiben való bizalma, ma egyik legfontosabb tényezője a boldogabb magyar jövőnek.

Nemzeti tisztánlátásra van szükség, mert ez számunkra az a nemzeti politika, amelyik egyedül járható és egyedül magyar, amelyikkel országunk pusztulását elkerülhetjük és népünk szebb és boldogabb jövőjét biztosíthatjuk.

1942. újév napján ezt a tisztánlátást kérem mindnyájunk számára a Mindenható Úristentől, amikor rendíthetetlenül bizva nemzetünk szebb jövőjében — forrón szeretett vármegyénk minden lakójának boldogabb magyar újesztendőt kívánok!

A szarvasi MÉP választmányi ülése

Dr. vitéz Zerinváry Szilárd képviselő másfélórás beszéde

A szarvasi Magyar Élet Párt december hó 28-án, vasárnap délután 2 órától a Kisgazda Körben igen látogatott ülést tartott.

A szarvasi Kisgazda Kör nagyterme már zsúfolóig megtelt, amikor vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselőnk kíséretével megérkezett. Az egybegyűlt közszeretben álló képviselőnk és kíséretét harsány éljenzéssel fogadták. Képviselőnk kíséretében voltak: Selmeczy Géza, Kovács Pál, Orosz Iván, Molnár György és Litauszky Mihály, vitéz dr. Zerinváry Szilárd képviselőt és kíséretét, valamint a megjelent párttagokat vitéz Tepliczky János köri elnök, a MÉP társ elnöke, mint házigazda üdvözölte igen talpraesett beszéddel. Ezután Selmeczy Géza hatóságos beszédben ismertette a MÉP. oóljait és eddigi végzett munkáját. A jegyzőkönyv vezetésére felkérte Orosz Ivánt, hitelesítésére pedig Litauszky János és Kiszely György választmányi tagokat, az ülést megnyitotta és felkérte vitéz dr. Zerinváry Szilárd képviselőt tájékoztató beszédének elmondására. Kerületünk ügybuzgó képviselője másfélórás beszédben ismertette a bel- és a külpolitikai helyzetet, a költségvetés azon

kerületeit, amelyek a mezőgazdaságra vonatkoznak, avagy azzal szoros összefüggésben állanak, majd behatóan ismertette az új milliárdos mezőgazdasági törvényjavaslatot, annak céljait és nagy horderejét. A magas, alapos és körültekintő beszámoló beszéd az egybegyűlt párttagokra nagy hatást gyakorolt. Hatalmas taps és viharos éljenzés jutalmazta képviselőnk önzetlen fáradozását. Az elmondott beszédhez, illetve a milliárdos törvénytervezetthez érdemlegesen és szakszerűen hozzászóltak: vitéz Tepliczky János, dr. Dörnyei József, dr. Csicsely Mihály és Kapus Lajos, kérve képviselőnk, hogy a törvénytervezet tárgyalásánál tegye szóvá gyakorlati észrevételeiket, vitéz Zerinváry Szilárd ezt készséggel megígérte. Vitéz Tepliczky János köszönetet mondott képviselő urunknak hatóságos beszédéért, a párttagoknak a figyelmes meghallgatásért és a megjelenésért a Magyar Hírszekegy elmondása után az ülést véget ért.

A Kisgazda Körből vitéz dr. Zerinváry Szilárd az Iparoskörbe ment, ahol szintén nagy beszédet mondott.

A liszt, kenyér és a sütőipari termékek arányos elosztása

A hivatalos lap keddi száma rendelet közöl a liszt, a kenyér és a sütőipari termékek arányos elosztásának szabályozásáról. A rendelet értelmében 1942 január 15-től a finomliszt, kenyérliszt és száraztésztaféléket a rendes és különleges kenyérfajtákat, a zsemlyét, valamint az egyéb megengedett sütőipari készítményeket az

ország egész területén csak hatósági jegy ellenében (finomlisztjegy, kenyérfegy, váltójegy, pótfegy), illetőleg hatósági utalvány alapján szabad forgalomba hozni. Ez a korlátozás nem terjed ki a kenyértésztából készült percre. A közellátási miniszter a lisztből vagy a lisztel készített egyéb termékek jegy ellenében való forga-

lombahozatalát is elrendelheti. A hatósági jegy ellenében kiszolgálható fejadagot a közellátási miniszter állapítja meg.

Finomliszt- és kenyérfegyét csak igénybejelentések alapján szabad kiszolgáltatni. Jegyet igényelhet mindenki, aki vámörölsre nem jogosult, aki vámörölsi jogosultságáról lemondott és gabonáját az arra jogosultnak eladta. Az első életévet be nem töltött gyermek részére csak finomlisztet lehet igényelni. Az igénybejelentést a hatóság által díjtalanul rendelkezésre bocsátott űrlapon kell megtenni. Ilyen igénybejelentési űrlapokat a hatóságnál, továbbá lisztnek és kenyérnek fogyasztók részére való eladásával foglalkozó olyan üzlütekben (vegyeskereskedésekben, lisztkereskedésekben és sütőüzemekben) lehet átvenni, amelyeket a községi előjáróság erre kijelölt. Az igénybejelentést annál a községi előjáróságnál kell benyújtani, ahonnan az igénylő cukorjegyét mindenkor kapja vagy kapnia kellene.

A nehéz testimunkások és a testimunkások kenyérpótfegyjeiket az igénybejelentésre szolgáló űrlapok beadásával, egyidejűleg a munkaadó által kiállított igazolás benyújtásával kérhetik a községi előjáróságnál. Ezt az igazolást hatósági űrlapon a munkaadó állítja ki és abban igazolja, hogy a pótfegyjet igénylő nehéz testimunkás munkáját az üzemenél vagy vállalatnál állandó foglalkozásként fokozottabb fizikai erőfeszítést igénylő testi munkát végez. A munkaadó ezekről a kiadott igazolásokról jegyzéket vezet és az eltávozó munkásokról a községi előjáróság által megállapított időközben jelentést tesz. A jelentés alapján a községi előjáróság a pótfegyjet visszavonása iránt intézkedik. A gabonalappal el nem látott nehéz testi munkát, illetőleg fokozottabb fizikai erőfeszítést igénylő testimunkát végző mezőgazdasági munkásoknak és önálló iparosnak pótfegyjetre való igényjogosultságát a községi előjáróság állapítja meg. Ugyancsak a községi előjáróság állapítja meg a pótfegyjetre való igényjogosultságot az esetben is, ha a munkaadó az igényjogosultság igazolását bármely okból megtagadta.

Terhes és szoptatós anyáktól a kenyérpótfegyjetre való jogosultság megállapítása céljából a községi előjáróság orvosi igazolvány felmutatását kérheti. Akinek tulajdonába a finomliszt vagy száraztésztát a finomlisztjegy igénylő és kézhezvétele között együttesen vagy külön-külön két kilogrammot meghaladó mennyiségű finomlisztjegyét nem veheti át. Ugyancsak vonatkozik azokra is, akiknek tulajdonába öt kilogrammot meghaladó kenyérliszt jut, mert a rendelet értelmében kenyérfegyüket ez esetben nem vehetik át.

— Adományok a hadirokkantoknak. Dr. Ugrin Lászlóné 10 P-t, dr. Déri Henrikné 26 P-t, 10 fejkötőt és 10 nyakszálát adományozott a szegénysorsú szarvasi hadirokkantok karácsonyi felszerelésére. A nemes családok önmagukban hordják dícsértékét.

Hi

Iszték

A szarvasi Hírlap vasárnaponként 3 óra 5 óráig magyar, azelőtt 6 óráig magyar tartanak.

Istenisztelet a templomban: vasárnap reggel 9 órakor diák szentbeszéd, napimkor ájtatosság.

Szarvason reformátusok tartanak vasárnap délután Arvház díszterében

1942. Csap az a rézköszű Sorsforrás talza végt az áhitott hűség élet köi sönös reletben fejlődő Egy új világot, nek az óriási falak, s amely bennünket az életmérés szerinti mérsékel. Egy got erkölcsben, s ratban, cseleked közötti viszonyok mint az államok zösszesség egy nyában...

Milyen jó esztendő min célnak érjes. Ilyen jödenne, az ágyk ha béke lenne

— Búcsú az új érvő szerkesztőségének kiad minden előfizetőnek, jónak és hirdetőnek.

— Eljegyzés. Januril és Fest Miklós ev. s. jegyesek (Mindkét kült sítés helyett.)

— Eljegyzés. Brau eljegyezte Hellgr Tibc sített gazda, a mezőg közraktarak a tiszt (Minden külön esztés)

— Halóhírek. Decen án 83 éves korban hirtelenségi halál: Krsnyák János. A helyi gazdasági család legbec legtiszteltebb tagjának. életében áldás, eredményes és hathat házi és közéleti munk fejtett ki. Evtizedek óta az evangélikus egyháznak és képviselő Alapítója, s éven át a Szarvasi Hengermaló Szövetkezetnek. Erdem a helyi gazdasági család sületbe tömörítésével k tosan a legnagyobb. tes, szilárd jellemű, ti kölcsön, józart, jöndö végtelenül szorgos, de ért folyó 50 pld, 1111 annál több szert ké s volt Krsnyák János. Tí amelyen a gazdasági és intézmények, valamint vetkezeti malom igaz és munkássága testül részt, december hó 29- után 3 órakor ment óriási részvét mellett a kigazdatiszadom

Új villamossági és rádió szaküzlet nyílt meg Szarvason, a Piac-téren, a román kat iskolában.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy az újonnan megnyílt üzletemben állandóan raktáron tartok nagyválasztékban STANDARD, SIEMENS és PHILIPS rádiókat, GRAMOFON és LEMEZT, CSILLÁR, IZZÓK, KERÉKPÁROK stb.

GRAMOFON

Slajchó Lajos

KÖLCSÖNZÉS) villamossági és rádiószaküzlete.

Arván lapunk kiadóhivatala nek, olvasó- nek.

Janurik Ancsi ev. s. lelkes külön érte-

Brauner Irát Tibor képe- zőgazdasági tisztviselője. (Helyettes helyett.)

December 28- ban tragikus alálzott id.

A megboldo- helyi gazda- egbecsültebb, unak. Egész rendkívül athatós egy- munkálkodást még tagja volt gyház taná- solóteleinek.

En át vezetője malom, mint érdemei talán talalom egy- val kapcsolá- nek. Becsüle- ő, tiszta er- gondolkodású, de a köz- munkában kéő ember ra. Temetése, ör és gazda- mint a sző- igazgatósága testileg vett ő 29-én dél- ment végbe ett. Sirjánál on nevében

ben, tehát a folyó évben lesz. Lapunk függetlenül attól, hogy az esztendőnek e jubileummal kapcsolatos összes történéseiről esetenként híven készül beszám- molni, azzal is kifejezésre jut- tatja közvéleményünk hódola- tát Tessedik nagy szellemével szemben, hogy "Tessedik Sá- muel 200. évében" megjelené- sével jelenik meg egész esz- tendőn át. Ezen kívül termé- szetesen Tessedikkel, munkal- kodásával kapcsolatosan to- vábbra is sűrűn jelentetünk meg írásokat, előkelő cikkírók tollából.

— Képviselőnk látogatása. Dr vitéz Zerinyáry Szilárd kerüle- tünk országgyűlési képviselője vasárnap délután látogatást tett az Iparoskörben is, ahol a nagyszámban megjelentek előtt bel- és külpolitikai tájékozta- tót, majd panasznapot tartott.

— Emelték a fizetéseket és munkabéreket. A kormány ren- deletet adott ki, mellyel a köz- tisztviselők illetményeit 2—7 százalékkal emelte; lényegesen emelték a családi pótlékot. A nyugdíjasok illetményeit 12 százalékkal. A rendelet de- cember hó 1-ig terjedő vissza- ható erővel bír. Az ipari mun- kások, keresek alkalmazottak, magántisztviselők fizetését 15 százalékkal emelte a rendelet.

— Működő előadás. A Tűzbarcos Szövetség Szarvasi Csoportja 1942. január 11-én vasárnap este 8 órai kezdettel működő előadást rendez a Gazdakör nagytermében. Színe- kerül a "Tót leány" című szin- drág 3 felvonásban.

Imre közsegünk jegyzője, a szarvasi járás tűzrendészeti felügyelője hosszú idők óta folytatott szakszerű, lelkiismeretes és felette értékes tűz- oltói munkájáért kerületi fel- ügyelői elismerésben részesült. Gratulálunk!

— Boldog újesztendőt kíván DANKÓ rádió-, kerékpárkeres- kedő (az Árvaház épületében)

— Meghívó. Az Őszőlői Ol- vasókör 1942. évi január 18-án este 7 órakor tartja rendes évi közgyűlést, melyre ezúton meg hívja a kör tagjait a vezetőség.

— Árdórágtást követ el, aki csak akkor ad el bizonyos árut, ha a vevő mást is vesz, mon- dotta ki a Kuria, mert lényegé- ben ezzel a cselekedetével áruelevonást eredményez az eladó oly cikkeknel, amelyek főként a szegényebb néposztá- lyok szükségletét képezik. Ajánljuk a Kuria fenti dönt- vénységét mérszáros és hentesek figyelmébe. (Sok hentes csak akkor adott zárt, ha a vevő húst is vett.)

— Mestervizsgálatok. Decem- ber hó 19 és 20-án ismét mes- tervizsgálatok voltak Békés- csabán. Ezalkalommal Szarvas- ról a következők szereztek meg a mesteri képesítést: Kincses Lajos, Piacsek János, Pribelszky Pál és Csipai Elek szűcsmester, valamint Dobroika Pál órásmester.

Boldog újévet kíván vásárló- és rendelőközönségének, üzlet- berdejainak és minden ismerős- nek JANURIK FÜSZERES.

— Házasság előtti orvosi vizs- gálat. A belügyminiszter ren- deletet adott ki a házasság- kötés előtt szükséges orvosi vizsgálatról szóló rendelkezé- sek végrehajtásáról. A rende- lej szerinti házasság kihirdeté- sét csak akkor szabad elren- delni, ill. a kihirdetés alól csak akkor szabad felmentést adni, ha mindegyik házasuló fél 30 napnál nem régebb keletű tisz- torvosi bizonyítvánnyal igazol- ja, hogy nem szenved fertőző gümőkórban, vagy fertőző ne- mi bajban. A rendelet 1-én lép életbe.

— Fizetési haladékokat kapnak a védett gazdák. Miután a gazdavidétség december 31-ével lejárt, a teherrendezésre igényjogosultak kivételével, il- letékes helyről felhívják az érdekelt gazdaadósok figyel- mét azokra a kedvezményekre, amelyeket a legújabb kormány rendelet biztosít nekik, ha a védettségüket a határnap előtt törölhetik. Az érdekelt gazda- adós u. is ilyen esetekben a védettség korlátozások alá eső tartozások megfizetésére, ha a hitelezője bahajtási lépést tett ellene, a bíróságtól méltányos töketörlesztés mellett 3—5 évi halasztást kaphat.

— Olajsmag árak. Bánffy Dániel Báró földművelésügyi miniszter a minisztertanács hoz- zájárulásával az 1942. évi ter- mési olajsmagvak átvételi áraitra nézve a következőket hozza a gazdaság tudomására. A napraforgó 50'— P, olajlen 75'— P, repce, 68'— P, ricinus 100 P árban kerül átvételre má- számként. Az árak a szokvány minőségi árakra vonatkoznak.

... több is. Az eladással dr. Laszló ügyvéd van meg- DIZVA. 493

... Iccest óvadékkal azonnali belepesre keres a Kis-Árpádba Czeperkó Mihály vendéglős.

... R. gen bevált REKORD kály- hak most is kaphatók Buk Adolf Fiai piacteri gépzületében. 468

... Alkalmi vétel! 500 kg-os ne- hezkivitelű tehermentesítővel és hidelzárával ellátott Gránát tölgyfa mérleg, keveset használt, sulyokkal együtt eladó. Gabo- nakereskedőknek különö- sen megfelel. 750 kgos különö- sen nehéz kivitelű Gránát mér- leg használt eladó. Buk Adolf Fiai gépkereskedésében. 469

... Perzsaszőnyeg szövéshez munkásokat keres állandó mun- kára IV. ker. 9 szám. 473

... Eladó egy 100 as csepel segéd- motoros kerékpár jó üzemkés- pes állapotban jó gummikkal a békésszentandrási szivattyú te- lepen. 456

... 4 hold föld eladó a Tóniszál- lás mellett. Érdeklődni lehet a vasútutcai Janurik fűszerüz- letben.

... Szórhalmi legelőn egy fél paljeta örökáron eladó. Érdek- lődni lehet III. ker. 15 sz. 477

... Egy 500 kgmos keményfa mérleg sulyokkal eladó. Virág Bálintnál IV. ker. 356 sz. 476

... Eladó egy négy hónapig hasz- nált női kerékpár III. ker. Jókay utca 235 hsz. 478

... IV. kerület Korona utca 203 számú ház eladó. Értékesei ugyanott. 479

... Kozák Andrásnak Békés- szentandráson Horthy Mikló- s- utca 9 szám alatt nádjá van eladó. 475

vegyes...
kimérő vásárlóinak, vendégeinek és ismerőseinek

Munkáltatóinak, vásárlóinak és jó ismerőseinek boldog újévet kíván
Sárkány János
géplakatos és vaskeresk.

Bangya Sándor
úri- és hölgyfodrász úri és hölgyvendégeinek, jó ismerősei és barátainak kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván vásárlóinak, rendelőknek
Benke György
cukrászdája, Főút 15. sz. Fiókúzl. Horthy M.-u. 8.

Kugyela Mihály
úri divatszabó m. tisztelt rendelőközönségének, jó ismerőseinek, barátainak kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván t. vásárlóközönségének, ismerőseinek, barátainak
Gutyan és Sovány
festéküzlete, Beliczey-út.

Boldog újévet kíván tagjainak, vásárlóinak a
Szarvasi Fogyaszt. és Ért. Szövetkezet üzlete és korcsmája

Balog Antalné
kenyér- és terménykereskedő kedves vásárlóközönségének ezúton is boldog újévet kíván

Gaál István
géplakatos és ócskavaskereskedő munkáltatóinak és i. t. üzletfeleinek kíván boldog újévet

Bankó Mihály
férfiszabó (Vasút-u. 65.) t. rendelők- és vásárlóközönségének ezúton is boldog újévet kíván

Litauszky János
fűszer- és vegyeskereskedő kedves vevőinek, ismerőseinek, barátainak kíván boldog újévet

Sárkány Pálné
fűszer- és vegyeskereskedő kedves vásárlóközönségének, ismerőseinek, barátainak boldog újévet kíván

Boldog újévet kíván
Borgulya Pál
férfiszabó t. rendelők- és vásárlóközönségének, jó ismerőseinek, barátainak

Kiss István
italmérő kedves vendégeinek, jó ismerőseinek és barátainak ezúton is boldog újévet kíván

Boldog újévet kíván
Kollár Mihály
fűszer- és vegyeskereskedő t. vásárlóinak, jó ismerőseinek, barátainak

András Mátyás
fűszer- és vegyeskereskedő kedves vevőinek, ismerőseinek, barátainak kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván
Kriska Pál
korcsmáros (I. k. Vajda Péter-u.) t. vendégeinek, ismerőseinek, barátainak

(a Gazd. nek kimérője) a dégeknek, ismerősöknek

Boldog újévet kíván
Perczel Jánosné
cukrászdája kedves rendelőknek és mélyen tisztelt vásárlóközönségének

Darida Mihály
hentes a kedves vásárlóknak, üzletfeleknek és jó ismerősöknek ezúton kíván boldog újévet

Kutas Ferenc
úriszabó - mester tisztelt rendelőközönségének, jó ismerőseinek, barátainak boldog újévet kíván

Boldog újévet kíván
Szűcs József
cipész, kijelölt cipőkereskedő tisztelt rendelők- és vásárlóközönségének

Boldog újévet kíván
Marsall Testvérek
(Moócz Kálmán örökösei) a kedves vásárlóközönségnek és ismerősöknek

Igen tisztelt részvényeseinek, öröktetőinek és üzletfeleinek
boldog újévet kíván a
SZARVASI HENGERMALOM MINT SZÖVETKEZET

úton kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván
Kun Pál
cipész és cipőkereskedő vásárlóinak, rendelőknek, ismerőseinek, barátainak

Boldog újévet kíván
András Pál
fűszer- és csemegekereskedő (Szarvas, Piac tér) i. t. vásárlóközönségének

Czeperkó Mihály
az Árpád-szálló bérlője igen tisztelt vendégeinek és jó ismerőseinek ezúton kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván
Árvai István
kádármester mélyen tisztelt rendelőközönségének és jó ismerőseinek

Brandt Károly
kádár tisztelt rendelőknek, vásárlóinak, ismerőseinek, barátainak ezúton kíván boldog újévet

mélyen tisztelt vevőinek

Boldog újévet kíván
MIKLÓS JÓZSEF
textilnagykereskedő i. t. vásárlóközönségének, jó ismerőseinek, barátainak

Roszik Mihály
hentes kedves vásárlóközönségének, jó ismerőseinek, barátainak ezúton kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván
Kondacs Pál
borbély és fodrász mélyen tisztelt vendégeinek és jó barátainak

Boldog újévet kíván vevőinek, ismerőseinek
Szeleczky Vilmos
vas-, fűszer-, hajlított- és készbútor-kereskedő

Boldog újévet kíván
SZTREHOVSZKI M.
rádió-, kerékpár-, varrógépkereskedő, villanyszerelő, t. vásárlóinak

Boldog újévet kíván t. csépelettetői s barátainak
TÓTH GYÖRGY
bércsépítőgéptulajdonos, a Bércsépítőgéptulajdonosok Országos Egyesületének ügyvezető elnöke

Szloszjar Ferenc
FODRÁSZ MESTER kedves vendégeinek, jó ismerőseinek, barátainak kíván boldog újévet

úri arizomanyosj üzletfeleinek és ismerőseinek

Boldog újévet kíván és az 1942. évre t. vevőknek kellemes üzleti összeköttetést
SZÜCS JÓZSEF
villanyszerelő és rádiótechnikus

Bárány Mihály
épület- és bútorasztalos kedves rendelőknek, jó ismerőseinek, barátainak kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván ismerőseinek, barátainak
Uhljár István
a Szövetkezeti Malom ÜZEMVEZETŐJE

Boldog újévet kíván a t. öröktető közönségnek
Podany Pál és Társai Hengermalma

Boldog újévet kíván
Kiss Mihály
női szabó hölgyrendelőinek és jó ismerőseinek

B a a n B é l a
fűszer- és vegyeskereskedő, korcsmáros tisztelt vevőknek és vendégeinek kíván boldog újévet

Boldog újévet kíván kedves vendégeinek a
Szarvasi Kisgazdakör vendéglője